

CHEMISCH WEEKBLAD.

ORGAAN VAN DE NEDERLANDSCHE CHEMISCHE VEREENIGING.

No. 46.

15 November 1919.

16^e Jrg.

INHOUD: Mededeelingen van het Algemeen Bestuur der Nederlandsche Chemische Vereeniging. — Dr. J. DOCTERS VAN LEEUWEN, scheik. ing., Laboratoriummededeeling. — Boekaankondigingen. — Referaat. — Personalía, vacatures, industriële mededeelingen, enz. — Dr. A. J. C. DE WAAL, Octrooien. — Vraag en aanbod. — Ingekomen verhandelingen. — Correspondentie.

Mededeelingen van het Algemeen Bestuur der Nederlandsche Chemische Vereeniging.

Het Algemeen Bestuur brengt het volgende ter kennis van de leden:

Op de vergadering te Maastricht is in principe besloten, de publicaties der Vereeniging op de volgende voet in te richten:

Het Chemisch Weekblad zal worden orgaan der Nederl. Chemische Vereeniging en der Vereeniging van de Nederl. Chemische Industrie en voortaan bevatten officiële berichten, artikelen en rubrieken van algemeenén, technischen of economischen aard.

Het Recueil des travaux chimiques des Pays-Bas wordt voortaan door de Nederlandsche Chemische Vereeniging uitgegeven en heeft wetenschappelijken inhoud, voorloopig in de Fransche taal.

Aan het Algemeen Bestuur werd door de motie-KNUTTEL volledige volmacht gegeven, alle regelingen te treffen, opdat in Januari 1920 deze nieuwe inrichting in werking zou treden.

Het Algemeen Bestuur heeft de voorbereidende werkzaamheden ten deze vrijwel afgesloten en vermeldt hier de uitslag:

Chemisch Weekblad.

Het Chemisch Weekblad blijft verschijnen bij de firma D. B. CENTEN te Amsterdam, onder hoofdredactie van Dr. W. P. JORISSEN, bijgestaan door een redactiecommissie, waarvan twee leden door de Nederl. Chem. Vereeniging worden aangewezen (Dr. L. TH. REICHER en Dr. A. VAN ROSSEM hebben zich bereid verklaard thans zitting te nemen) en twee door de Vereeniging van de Nederl. Chemische Industrie, die daartoe Prof. Dr. G. HONDIUS BOLDINGH en Dr. H. J. PRINS koos. Het blad verschijnt van 1 Jan. 1920 af in grooter formaat en met een inhoud overeenkomstig het besluit der Algemeene Vergadering.

Recueil des travaux chimiques des Pays-Bas.

Het Recueil blijft verschijnen bij A. W. SIJTHOFF'S Uitgevers-Maatschappij te Leiden.

In de redactie zijn benoemd Prof. Dr. A. H. W. ATEN, Prof. Dr. J. J. BLANKSMA, Prof. Dr. J. BÖESEKEN, Prof. Dr. A. F. HOLLEMAN, Prof. Dr. S. HOOGWERFF, Prof. Dr. F. M. JAEGER, Prof. Dr. H. R. KRUYT, Prof. Dr. W. REINDERS, Prof. Dr. P. VAN ROMBURGH, Prof. Dr. N. SCHOORL, Prof. Dr. F. A. H. SCHREINEMAKERS en Prof. Dr. H. I. WATERMAN, terwijl Dr. W. P. JORISSEN als redacteur-administrateur optreedt. Het Algemeen Bestuur verzekerde zich bovendien van Prof. Dr. H. J. BACKER, Prof. W. C. DE GRAAFF, Dr. P. J. MONTAGNE, Prof. Dr. S. C. J. OLIVIER, Prof. Dr. W. E. RINGER, Prof. Dr. F. E. C. SCHEFFER, Prof. Dr. A. SMITS en Prof. Dr. P. E. VERKADE als vaste medewerkers, terwijl nog een aantal anderen zich bereid verklaarden voortaan hun werk in het Recueil te publiceeren.

Het Algemeen Bestuur wees voor het eerste jaar als bureau der redactie aan: Prof. Dr. F. M. JAEGER en Prof. Dr. H. R. KRUYT (speciaal voor de fysische en anorganische chemie), Prof. Dr. A. F. HOLLEMAN en Prof. Dr. P. VAN ROMBURGH (speciaal voor de organische chemie) en Prof. Dr. N. SCHOORL en Prof. Dr. H. I. WATERMAN (speciaal voor de analytische chemie), terwijl ook de redacteur-administrateur tot dit bureau behoort.

Het Recueil zal op den 15^{den} van elke maand verschijnen (uitgezonderd in Augustus en September) en naar schatting een omvang hebben van 800 bladzijden per jaar. *Persklare Fransche copie*, die vóór den 12^{den} van een maand bij den redacteur-administrateur is ingekomen, zal den 15^{den} der volgende maand verschijnen. Voor persklare Fransche copie wordt f 1.50 per blz. honorarium gegeven.

De verhandelingen mogen ook in het Nederlândsch worden ingezonden. Voor de vertaling wordt dan zorg gedragen, doch in dat geval wordt geen honorarium uitgekeerd.

De financieele regelingen zullen den leden worden medegedeeld bij het ontwerp aanvullings begrooting, dat in de aanstaande Decembervergadering zal worden behandeld.

Beide tijdschriften worden den leden, in elk geval in 1920, *gratis* toegezonden.

Het Algemeen Bestuur doet een beroep op de leden om door hun steun de nieuwe breede organisatie onzer publicaties te doen slagen.

Namens het Algemeen Bestuur,

H. R. KRUYT, *voorzitter.*

P. J. MONTAGNE, *secretaris.*

Aangenomen als lid:

R. D. HENDRIKSZ, scheik. ing., scheikundige 2e klasse b.d. dienst der Rijkslandbouwproefstations, Lambertuslaan 32, Maastricht.

Adresveranderingen:

P. H. A. VAN AKEN, cand. scheik. ing., Naarden, Kloosterstraat 5, scheik. b.d. N. V. Chemische Fabr. „Naarden”.

J. VAN DER EERDEN, scheik. ing., Sint Servaasklooster 29, Maastricht, leeraar H.B.S. 5-j. c.

Dr. A. J. KLUYVER, p. a. Prof. Dr. J. C. KLUYVER, Hooge Rijn dijk 4, Leiden.

H. ZANSTRA, scheik. ing., Oude Delft 171, Delft.

W. H. KOSTER VAN GROOSS, ass. a. d. Univ. van Amsterdam, Kerkstraat 26 huis, Amsterdam.

Mej. N. J. M. VORSTMAN, ap., Mauritsstraat 5, Haarlem, ass. lab. v. toegep. scheik. Univ. v. Amsterdam.

Dr. H. C. S. SNETHLAGE, Badstraat 15a, Katwijk aan Zee.

Mej. W. M. FUHRI SNETHLAGE, scheik. ing., Peperstraat 2, Leeuwarden, scheik. b.d. Prov. Keuringsdienst v. Friesland.

H. J. W. J. REMMERS, scheik. ing., Boulevard 175, Arnhem, telef. 917.

Met het oog op het afdrucken van de *ledenlijst* in het Chem. Jaarb. 1920-21, wordt men *dringend* verzocht *zoo spoedig mogelijk* candidaatleden, ook hen, die 1 Jan. 1920 lid wenschen te worden, op te geven.

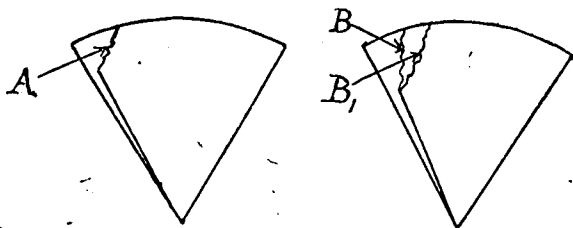
De ondergeteekende deelt mede, dat op het adres inzake de reorganisatie van het gymasiaal onderwijs (Zie Chem. Weekbl. blz. 1175) door den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen afwijzend is beschikt.

Dr. P. J. MONTAGNE, *Secretaris*,
Schelpenkade 46, Leiden.
Telefoon 1790.

LABORATORIUMMEDEDELINGEN.

I. Algemeen bekend is, dat, wil men een vloeistof vlug filtreren, het filter goed aan den trechter moet aangesloten en de steel van den trechter steeds met vloeistof gevuld moet zijn. In vele gevallen sluipen langs een fijn kanaaltje tusschen papier en glas luchtbelletjes; waardoor de steel niet geheel gevuld blijft met vloeistof en de filtratie dan veel minder vlug gaat. Mijn aandacht viel daarom op een stukje, voorkomende in „The International Sugar Journal” van Mei j.l., overgenomen uit de „Chemist Analyst”, waarin een heel eenvoudig middeltje aan de hand wordt gedaan, om gemakkelijk steeds, na het inzetten van een filter, vlug een gevulde steel te krijgen en gedurende het filtreren te behouden. Daar bij mijn weten dit hier niet bekend is, laat ik hierbij de vertaling van het aangehaalde stukje volgen.

„Door H. A. NOYES is er op gewezen, dat de snelheid van filtratie van een vloeistof grooter wordt, wanneer één van twee hoeken van het op gewone wijze gevouwen filter wordt afgescheurd, zooals

bij A aangegeven is. Men kan het echter ook zó afscheuren, als bij B en B₁ te zien is. Bij B en bij B₁ heeft men dan slechts één laag dikte papier, bij A nog twee lagen dikte papier tegen het glas.

Daar bij de afscheuring volgens A de kans al gering is, dat bij gebruik in den trechter lucht tusschen papier en glas sluipst, zal dit bij de tweede methode nooit kunnen gebeuren. Wanneer men het filter in den trechter plaatst, nat maakt en aansluit, zal gewoonlijk van zelf bij opgieten van water de steel vol loopen en dan verder gevuld blijven. Anders kan men op bekende wijze bij het begin van de filtratie de steel gevuld krijgen”.

Het blijkt echter bij toepassing, dat de eerste manier, die de eenvoudigste is, al uitstekend voldoet en ik kan haar daarom aanbevelen. Mijn leerlingen laat ik geregeld op deze wijze filtreren en

de filtraties gaan nu bij kwalitatieve en kwantitatieve analyses altijd glad van stapel.

II. Iedereen, die invertsuikerbepalingen gemaakt heeft door titratie met Fehling's proefvocht, n.l. door een bepaalde hoeveelheid van deze vloeistof na verdunning met wat water te koken en daarin zoolang van de invertsuikerhoudende oplossing te laten toelopen, onder geregelde doorkoking, tot al het koper juist is neergeslagen, zal de moeilijkheid hebben ondervonden van de zeer lastige afscheiding van het gevormde Cu_2O . Men kan de kleur van de vloeistof daardoor moeilijk beoordeelen en eveneens is het lastig een helderen druppel te nemen, om in deze met ferrocyaanalkalium en azijnzuur op koper te reageeren. Men krijgt een betere afscheiding van het Cu_2O door sterke verdunning van Fehling's proefvocht (met zeven maal zooveel water wordt soms aangeraden) en dan toevoeging van een zekere hoeveelheid gipswater, als men het einde van de titratie bijna genaderd is. Dit middel voldoet niet altijd en het blijft dan toch in vele gevallen een gesukkel met de titratie.

Zeer eenvoudig kan men dit verhelpen door het Fehling's proefvocht niet met water, maar met een oplossing van magnesiumsulfaat te verdunnen. Dit middel vond ik in een tijdschrift vermeld, maar op dit oogenblik kan ik het niet meer terugvinden. In plaats van met magnesiumsulfaat-oplossing te verdunnen, kan men beginnen met gewoon water en dan een zeer kleine hoeveelheid van het magnesiumsulfaat, zooveel als op de punt van een mes gaat, toevoegen. Te veel van dit zout schaadt echter ook, het gevormde neerslag is dan zeer volumineus, vult de vloeistof geheel en scheidt zich niet behoorlijk op den bodem van de kolf af.

De beste resultaten verkreeg ik door het Fehling's proefvocht te verdunnen met een viervoudige hoeveelheid van een oplossing, die 0,5 Gr. magnesiumsulfaat per Liter bevat. Bijna altijd krijgt men dan bij titratie van de invertsuikeroplossing een mooi bezinkbaar neerslag, zoodat de bovenstaande vloeistof zeer spoedig helder wordt en men gemakkelijk daarvan een helderen druppel of twee kan afnemen ter onderzoek met ferrocyaanalkalium en azijnzuur. Mocht het koperneerslag zich niet op bevredigende wijze afzetten, dan kan men op het laatst nog een spoortje van het magnesiumzout toevoegen en doorkoken.

Hierbij wil ik er nog even op wijzen, wat in de boeken verzuimd wordt, dat het vooral noodig is, dat men, voordat ferrocyaanalkalium

en azijnzuur wordt toegevoegd, den te onderzoeken vloeistofdruppel goed koud laat worden, door er b.v. even op te blazen, daar anders het azijnzuur het ontstaan van het roode ferrocyaan koper verhindert. Ook als men soms heel op het laatst wat van de vloeistof affiltreert, om een grootere hoeveelheid op koper te onderzoeken, moet men dit na zuurmaken met azijnzuur eerst goed laten koud worden, voordat men het ferrocyaan kalium toevoegt.

Het spreekt van zelf, dat het Fehling's proefvocht op dezelfde wijze als de invertsuikeroplossing moet gesteld worden met een oplossing van bekend invertsuikergehalte.

III. Voor het reageeren op natrium gebruikt men kaliumpyrostibiatoplossing, maar deze reactie behoort niet tot de gemakkelijkste. Een oplossing, die maanden goed blijft en gevoelig is, en zeer kleine hoeveelheden natrium duidelijk aantoonst, is niet gemakkelijk te bereiden. Als men het echter op de volgende wijze doet, die een wijziging is van een oud récept, verkrijgt men een kaliumstibiaatoplossing, die maanden lang goed blijft en zoodanig reageert, dat, als men $\frac{1}{20}$ N. keukenzoutoplossing met een gelijk volume van het reagens verdunt en met staaf het glas krast, binnen korten tijd, soms spontaan het gekristalliseerde natriumpyrostibiaat zich afscheidt. Het is echter wel typisch, dat den eenen keer het verkregen reagens iets gevoeliger is dan een anderen keer. Ziehier de bereidingswijze van het reagens, zooals het mij het beste bevallen is:

„20 Gr. braakwijnsteen worden in een mortier met 20 Gr. kaliumnitraat goed vermengd. Dit mengsel wordt nu bij kleine porties geworpen in een gloeiende kroes, die door drie of vier branders verhit wordt. Als alle inwerking afgeloopen is, sluit men de kroes af met den deksel en houdt haar dan nog 15 minuten op dezelfde wijze in gloeienden toestand. Men laat de kroes dan afkoelen, overgiet den inhoud met 50 c.c. lauw water, roert zoolang met een staaf, dat de massa poedervormig geworden is en filtreert deze dan op een porceleinen zeeftrichter met behulp van de luchtpomp. Het residu op den trechter wordt daarna met 100 c.c. koud water uitgewasschen en dan met papier en al geworpen in een kolf, waarin zich 500 c.c. kokend water bevindt. Men kookt daarna nog een minuut door, laat vlug afkoelen, voegt wat aluminiumhydroxydebrij toe, schudt en filtreert door een gewoon filter.”

Amsterdam, Oct. 1919.

J. DOCTERS VAN LEEUWEN.

REFERAAT.

G. DE CLERCQ, Nieuwe projectie- en bioscooplampen. *Electrotechn. en Werktuigk. Weekbl.* 33, 257—261 (1919).

Na een korte uiteenzetting over de verschillende factoren, die bij het projecteeren van lichtbeelden de oppervlaktehelderheid van het beeld op het scherm bepalen en van de rol, die de lichtbron hierbij speelt, worden de nadeelen van booglicht voor projectiedoeleinden uiteengezet. Aan de hand hiervan wordt de Philips-projectielamp met w-vormig opgehangen gloeispiraal beschreven, alsmede de voordeelen, die deze lampen ten opzichte van de lichtverdeling bezitten. Als verdere voordeelen worden genoemd: branden op wisselstroom, en geen brandgevaar. Vervolgens wordt de bioscooplamp, zooals de firma PHILIPS die in den laatsten tijd fabriceert, behandeld, waarbij aan de hand van waargenomen cijfers wordt aangetoond, dat deze lampen ook voor bioscoopdoeleinden in alle opzichten met de booglamp kunnen wedijveren. Tenslotte wordt een en ander medegedeeld over de toepassing van projectielampen voor terreinverlichting, zoeklichten en automobielen. (autoref.).

Boekaankondigingen.

Dr. K. A. HOFMANN, Lehrbuch der anorganischen Chemie. 2te neu bearbeitete Auflage. 715 Seiten + Sach- und Namenregister. Mit 122 Abbildungen und 7 farbigen Spektraltafeln. Verlag von FRIEDR. VIEWEG, in Braunschweig, 1919, geh. M 21,—; gebunden M 25,60.

Van dit uitstekende leerboek der anorganische scheikunde verscheen de eerste druk in 1917. Het geeft een zeer duidelijke, met zorg bewerkte en scherp geformuleerde behandeling van het geheele gebied der anorganische chemie. De grondbegrippen worden zeer geleidelijk en helder ontwikkeld, terwijl de bijzonderheden logisch geordend volgen. Het feitenmateriaal en ook enkele theoretische kwesties zijn iets uitgebreider behandeld dan in het leerboek van HOLLEMAN en in de „Grundlinien” van OSTWALD. De indeeling is als volgt:

1. Inleiding (pag. 1—13); 2. Metalloïden (pag. 14—372); 3. Metalen (pag. 373—649); 4. Bijzondere onderwerpen (pag. 660—715). Dit laatste deel omvat achtereenvolgens een bespreking der springstoffen, van de nieuwere anorganische structuurleer, van de molekulair-struktuur der kristallen, van de radio-actieve stoffen, van den bouw van het atoom en het wezen der materie en van het voorkomen van de elementen buiten het aardoppervlak. Deze laatste theoretische hoofdstukken, waarin een beknopt overzicht is gegeven van de nieuwste gezichtspunten der wetenschap, verhoogen de waarde van het geheel zeer; ditzelfde kan niet gezegd worden van de bespreking der springstoffen, die m.i. diende te vervallen, daar zij niet overeenkomt met

het karakter van het werk. Terloops kan bij de betreffende verbindingen het een en ander over explosie worden medegedeeld, een uitgebreidere bespreking kan aan speciale werken worden overgelaten. Evenmin zou het zin hebben in een werk als dit, bijzondere hoofdstukken over meststoffen, verfstoffen, enz. aan te treffen. Naar wij hopen, zal dan ook in een herdruk dit hoofdstuk, dat vergeleken met den eersten druk reeds belangrijk is ingekrompen, geheel vervallen. Tevens kan dan wellicht op pag. 105 bij de bespreking van de passiviteit, de oxydhuidtheorie van FARADAY worden aangevuld met de nieuwere beschouwingen en op pag. 230-234 met een enkel woord de zwarte vorm van de fosfor worden genoemd.

Het werk kan zoowel aan studenten, alsook aan leeraren, bijzonder worden aanbevolen.

F. G.

Commercial Oils Vegetable and Animal by I. F. LAUKS. London, CHAPMAN & HALL Ltd., 1919, 134 pages, price 6 sh.

Dit boek is nu eens niet bedoeld voor hen, die zich wetenschappelijk of technologisch in het gebied der oliën en vetten willen oriënteren, doch voor hen, die zich slechts commercieel met deze producten bezig houden.

Als gids voor den oliehandelaar is het werkje uitnemend geslaagd. Zonder zelfs een chemische formule neer te schrijven, weet de auteur het belang van de eigenschappen en kencijfers der oliën duidelijk te maken, de beteekenis van de analysecijfers voor uiteenlopende gevallen te schetsen en een leidraad te geven om door het combineeren van de relatieve zekerheid der gegevens een absolute zekerheid op te bouwen over al of niet zuiverheid der betreffende oliën.

De schrijver geeft van de in den handel veel voorkomende plantaardige, dierlijke oliën, vetten en wassen: land van herkomst, enkele statistieke cijfers, het gebruik, de eigenschappen, en de kenmerkende reacties.

Ook de eind-, tusschen- en afvalproducten van de technische verwerking van oliën en vetten worden in het kort behandeld.

Het laatste hoofdstuk beschrijft uitvoerig de monsterneming.

Het werkje, dat mij, ook voor niet-scheikundigen, zeer gemakkelijk leesbaar schijnt, bevat geen enkele foutieve mededeeling, of verouderde opvatting. Het kan dan ook niet anders dan warm aanbevolen worden voor hen, die commercieel in oliën en vetten betrokken zijn.

R. T. A. M.

Personalia, vacatures, industriële mededeelingen, enz.

Dr. J. V. DUBSKÝ is tot wederopzegging toegelaten als privaatsdocent in de faculteit der wis- en natuurkunde aan de Rijks-universiteit te Groningen, om onderwijs te geven in de analytische chemie.

Tot leden van het Genootschap ter bevordering van natuur-, genees- en heilkunde te Amsterdam zijn o.a. benoemd Dr. J. TH. BORNWATER en Dr. D. J. MEYERINGH.

Mejuffrouw E. REENS, apotheker aan het Israëlitisch ziekenhuis te Amsterdam, is aan de Universiteit te Parijs bevorderd tot doctor in de pharmacie op proefschrift „La coca de Java”.

Aan de Universiteit van Amsterdam is geslaagd voor het doctoraal-examen pharmacie de Heer M. J. SCHUIRE.

Aan de R.H.B.S. te Zalt-Bommel wordt met 1 Jan. e.k. een leeraar in de scheikunde en natuurlijke historie gevraagd. Aantal lesuren 19 tot 26, waaronder 2 laboratoriumuren. Aanmelding dient te geschieden vóór 16 November bij den inspecteur van het M.O. in de 1ste inspectie, Dr. H. A. J. VAN SWAAY, te 's-Gravenhage.

Aan de R.H.B.S. te Zierikzee wordt met 1 Jan. e.k. een leeraar in de scheikunde en natuurlijke historie gevraagd. Aantal lesuren 19 tot 26, waaronder 2 laboratoriumuren. Aanmelding dient te geschieden vóór 18 November bij den inspecteur van het M.O. in de 2de inspectie, Dr. G. H. Coors, te 's-Gravenhage.

In de vergadering der natuurkundige sectie van het Genootschap ter bevordering van natuur-, genees- en heilkunde te Amsterdam, heeft Prof. Dr. G. HONDIUS BOLDINGH gesproken over „De chemische industrie in Nederland”.

In de buitengewone vergadering van 12 November van de Philosophische Faculteit der Leidsche studenten, heeft Dr. J. J. VAN LAAR gesproken over „De additieve eigenschappen van b en $1/\bar{a}$,” en in die van 14 November Prof. Dr. A. F. HOLLEMAN over „Logica en chemie.”

Utrechtsche Chemische Kring. Gewone vergadering op den 13den Novèmber 1919, 's avonds te 7 $\frac{3}{4}$ uur precies in de collegekamer van het van 't Hoff-Laboratorium aan het Sterrebosch. Agenda: Prof. Dr. L. S. ORNSTEIN, Onderzoekingen over het uitvlokken van colloïden.

De zaken van de Koninklijke Pharmaceutische Handelsvereniging voorheen A. D'AILLY & Zonen en MASTENBROEK & GALLINKAMP, te Amsterdam en van de Chemicaliën- en Drogerijenhandel voorheen C. & C. J. PLUYGERS te Rotterdam zijn vereenigd en zullen onder den naam Koninklijke Pharmaceutische Handelsvereniging worden gedreven. Het hoofdkantoor zal te Amsterdam gevestigd zijn, terwijl in de percelen te Rotterdam een bijkantoor gehouden zal worden, onder leiding van den Heer C. J. PLUYGERS G. Czn. als adjunct-directeur. Naast de tot nu behandelde zaken zal ook de groothandel in chemicaliën voor technische doeleinden worden gedreven.

De aandacht van Nederlandsche belanghebbenden wordt er nogmaals nadrukkelijk op gevestigd, dat zij zich veelal tijd en moeite kunnen besparen door, alvorens zich tot de consulaire ambtenaren te wenden, aan de *Afdeeling Handel van het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel, Bezuidenhoutse weg 30, te 's-Gravenhage* te vragen, of deze de gewenschte inlichtingen uit de bij haar aanwezige gegevens wellicht reeds kan verstrekken.

Van de hand van den Heer C. P. Mom, scheik. ing., is verschenen: Kaolin en Kwartszand. Grondstoffen voor vuurvaste steen- en glasfabricage in Nederlandsch-Indië; Meded. No. 4 van het Laboratorium voor agro-geologie en grondonderzoek; Departement van Landb., Nijverh. en Handel, Batavia.

Ramsay Memorial Fellowships. Aan het verslag der vergadering van 31 Mei 1919 (verschenen 31 October 1919) van de wis- en natuurkundige afdeeling der Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam ontleenen wij het volgende prae-advies, uitgebracht door Prof. Dr. P. VAN ROMBURGH namens de daartoe aangewezen Commissie. Het luidt als volgt:

Aan de Wis- en Natuurkundige Afdeeling van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam.

Gevolg gevende aan het verzoek om prae-advies uit te brengen nopens de uitnodiging van het Ramsay Memorial Fund tot deelneming door Nederland aan de te stichten Ramsay Memorial Fellowships, hebben de ondergeteekenden de eer het volgende ter kennis te brengen van de Wis- en Natuurkundige Afdeeling der Koninklijke Akademie van Wetenschappen.

Indien de Nederlandsche Regeering haren steun verleent bij het instellen der bedoelde Fellowships, zou daardoor steeds een Nederlandsche chemicus in de gelegenheid zijn gesteld. zich in Engeland gedurende zekeren tijd geheel aan wetenschappelijken labaratoriumsarbeid te wijden, onder genot eener toelage van 300 p. St.

Hiermede zou dus voor de chemie dezelfde weg worden betreden, die reeds sinds jaren voor de medische wetenschappen (bezoek der laboratoria op den Col d'Olen), de zoölogie (bezoek van het laboratorium te Napels) en de botanie (bezoek aan 's lands Plantentuin) is gevolgd. Overweegt men, dat tot dusverre op de staatsbegrooting nooit middelen zijn uitgetrokken geweest om studiereizen, als de hier bedoelde, voor chemici mogelijk te maken, en dat juist in den allerlaatsten tijd van verschillende zijden de aandacht van de regeering op het groote nut daarvan is gevestigd, waarbij werd verzocht dergelijke reizen van Rijkswege mogelijk te maken, dan ligt het voor de hand den Minister met den meest mogelijken aandrang te verzoeken het daarheen te leiden, dat ook Nederland deelneeme aan het stichten der Ramsay Memorial Fellowships, zoo mogelijk op zoodanige wijze, dat de Regeering de beschikking verkrijgt over meer dan een Fellowship.

(get.) F. M. JAEGER.

" J. BÖESEKEN.

" F. A. H. SCHREINEMAKERS.

" ERNST COHEN.

" P. VAN ROMBURGH.

De vergadering nam dit praedvies ongewijzigd over. Het is als antwoord der Afdeeling aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen medegedeeld.

Octroolen.¹⁾

Bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom te 's-Gravenhage zijn afschriften der aanvragen en blauwdrukken der teekeningen te verkrijgen à 40 cts. per 300 lettergrepen en à 50 cts. per oppervlakte van 21 × 33 cm.

De eerstgenoemde datum is die van indiening, een met V aangeduide is de datum van voorrang.

Openbaarmakingen van 15 October 1919.²⁾

Klasse 4g no. 10029 Ned. 17-6-18. F. W. SCHROEDER te Kennington (Eng.). Mengbuis voor branders voor hangend gasgeleucht.

¹⁾ Bewerkt door Dr. A. J. C. DE WAAL.

²⁾ Zie voor de vorige openbaarmakingen Chem. Weekbl. van 1913 tot 1918 en 1919, blz. 95, 134, 161, 186, 353, 402, 424, 490, 606, 713, 738, 870, 938, 974, 1025, 1104, 1295, 1375.

Klasse 4g no. 10384 Ned. 24-8-18. E. C. KAHN te Milwaukee (V. St. v. A.). Oliebrander.

Klasse 6b. no. 10069 Ned. 26-6-18. J. J. v. HEST te Rotterdam. Werkwijze voor de bereiding van een versuikerd moutbeslag. Men laat al het mout-schroot of moutmeel en -gries voor een geheel brouwsel lang digereeren, tapt het dunbeslag af, dat men heeft laten bezinken tot het ongeveer vrij van meel is, en zeer rijk aan diastase, kookt het achtergebleven dikbeslag en voegt daarna het dunbeslag hieraan toe. Het gemengd beslag wordt dan 70-75° C. warm, en blijft bij die temperatuur zoo lang staan, als voor volledige versuikering noodig is. De voordeelen zijn: geen verlies aan zet-meel en helder bier. Een digestieketel voor de uitvoering der werkwijze is beschreven. 13 blz. 2 teek.

Klasse 12e, no. 10619 Ned. 7-10-18 (V. 10-10-17). (Dr. A. REDLICH te Weenen. Inrichting voor het tegengaan van schuimvorming. Hare werkwijze berust op de centrifugaalkracht. Aan een verticale draaibare as zijn een of meer radiaal geplaatste, in het vlak van 't schuim liggende sectorvormige kamers aangebracht, die alleen aan de vóorzijde een opening dragen, die niet doorloopt tot aan den boogvormigen kamerwand. In den bodem van elke kamer mondt zoo dicht mogelijk bij den boogvormigen wand een afvoerpijp uit. 2½ blz. 1 teek.

Klasse 12e, no. 12017 Ned. 20-5-19. G. J. v. THIENEN te Arnhem. Werkwijze tot het reinigen van gassen. Gebruik wordt gemaakt van het bekende verstuiven van vloeistof door botsing van twee stralen. Volgens de uitvinding bestaan die uit verschillende vloeistoffen, die zoodanig chemisch op elkaar inwerken, dat het voor de zuivering werksame reagens daardoor ontstaat. B.v. om zwavelwaterstof te verwijderen laat men ammonia en een ijzeroplossing elkaar verstuiven. 2½ blz.

Klasse 12h, no. 9828 Ned. 6-5-18 (V. 20-10-17). Elektro-Osmose Aktiengesellschaft (Graf SCHWERIN Gesellschaft) te Berlijn. Inrichting voor ontwatering door middel van elektro-osmose met behulp der z.g. kamerpers. Volgens de uitvinding doen de van uitsparingen voorziene platen, die de kamerpers vormen, dienst als elektroden. 2 blz. 1 teek.

Klasse 12l, no. 10858 Ned. 15-11-18 (V. 23-3-18). Dr. A. WELTER te Krefeld-Rheinhafen (Duitschland). Werkwijze voor de bereiding van kristalwaterhoudende soda of van mengsels daarvan met andere stoffen. Op poedervormige gecalcineerde soda wordt, fijn verdeeld water gesproeid, door beweging der toestellen verhindert men het samenklonteren der massa. 3½ blz.

Klasse 18c, no. 7727 Ned. 4-1-17 (V. 12-1-16). C. DEAR en The Miris Steel Company Limited te Londen. Werkwijze voor de behandeling van staal, waarbij het staalblok gloeiend in een vloeistofbad gedompeld wordt. Het bad wordt volgens de uitvinding samengesteld uit water, salpeterzuur, zwavelzuur (of zwaveligzuur), en een ammoniumzout of ammoniak. Om de samenstelling van het bad in de opgegeven verhoudingen te handhaven, moet men de ingredienten nu en dan aanvullen (sic.). De bedoeling is taaiheid en rekbaarheid van het staal te vergroten. 3 blz.

Klasse 32a, no. 11169 Ned. 11-1-19, H. JANSSEN te Schiedam. Glasoven.

Klasse 46c. no. 10914 Ned. 27-11-18 N. V. Maatschappij „Fakir” tot exploitatie van uitvindingen, te Scheveningen. Benzinefilter. Deze bestaat uit een huis met een uitlaat aan de bovenzijde en een inlaat nabij den bodem. Volgens de uitvinding ligt tusschen beide zeemleer opgesloten. Dit kan ook liggen onder een in het huis aangebrachte, door een schroef op en neer beweegbare geperforeerde plaat. 3 blz. 1 teek.

Klasse 48b, no. 10291 Ned. 8-8-18 (V. 13-12-17). Metallatom G. m. b. H. te Berlijn-Tempelhof (Duitschl.) Werkwijze voor het vormen van metaalhuiden door opspuiten. De uitv. bestaat in een methode waarbij gebruik gemaakt wordt van de metaaldampen, die zich rijkelijk ontwikkelen bij het opspuiten. Daarbij wordt die damp verzameld in de zoo veel mogelijk afgesloten trommel waardoor de intredende werkstukken er reeds dadelijk mee in aanraking komen. 5 blz. 1 teek.

Klasse 50b, no. 8465 Ned. 14-7-17 (V. 15-7-16) F. J. DE BRUIN te Praag-Smichow. Suikerrietmolen met zwevende toprol.

Klasse 50b, no. 12470 Ned. 15-7-19. F. J. DE BRUIN te Rotterdam. Suikerrietmolen met hydraulische drukvereffening.

Klasse 53k, no. 9956, Ned. 4 6-18. W. F. PERMAN te Corofin (Ierland). Verbeterde werkwijze voor het bereiden van thee. De bladeren worden gerold, eerst tusschen walsen of op andere wijze licht gekneusd en daarna in een pers uitgeperst. $2\frac{1}{2}$ blz.

Klasse 55a, no. 8568 Ned., 3-8-17. Zellstoffabrik Waldhof en R. Voigt, beiden te Mannheim-Waldhof. Machine voor het versplinteren van hout.

Klasse 57b, no. 9074 Ned., 28-11-17 (V. 15-1-17). Hess-Ives-Corporation te Philadelphia (Staat Pennsylvania, V. St. v. A.). Verbetering betreffende kleurenfotografie.

Verleende Octrooien.

Klasse 8m, no. 3624, 21-5-19. A. EHRENZWEIG te Dessau. Verbeterde werkwijze ter bereiding van anilinezwart, onder gebruikmaking van aniline, diamine en chloorzuur met of zonder toevoeging van een zuurstofhoudend mineraalzuur bij hooge temperatuur, gekenmerkt door toevoeging van een rhodaan- of resp. en een cyaanverbinding aan bovengenoemde stoffen, terwijl geen zware metaalzouten of verbindingen aanwezig zijn.

Klasse 10a, no. 3942, 3-7-19. E. LECOCQ te Brussel. Regenerator-cokesoven, die met gas van lage calorische waarde of met hoogovengas verwarmd wordt, waarbij iedere kamer van vier gescheiden bodemkanalen (k, l, m, n) voorzien is, waarvan er, of twee voor het verwarmingsgas en twee voor de verbrandingslucht, of alle vier voor de verbrandingsgassen dienen. 2. Regenerator-cokesovenbatterij volgens conclusie 1, waarbij de vier bodemkanalen (k, l, m, n) van elken afzonderlijken oven paarsgewijze en door middel van een verbindingskanaal (h, resp. i) met een regenerator (g) of met een groep regeneratoren in verbinding staan.

Klasse 10b, no. 3940, 3-7-19. Dr. E. C. J. MOHR te Buitenzorg. Werkwijze ter vervaardiging van briketten uit onvoldoende briketteerbare bruinkool, daarin bestaande, dat het product, hetwelk bij langzame droge destillatie (z.g. „verschwelen”) van bruinkool ontstaat, wordt vermengd met de voor het doel vereischte hoeveelheid, der vergruisde versche bruinkool, waarna het mengsel in vormen wordt geperst.

Klasse 10b, no. 3941, 3-7-19. Dr. E. C. J. MOHR te Buitenzorg. Werkwijze ter vervaardiging van briketten uit bruinkool, daarin bestaande, dat men het product, hetwelk bij langzame droge destillatie (z.g. „verschwelen”) van bruinkool ontstaat, vermengt met zaagsel, ampas der suikerfabrieken, extractieresten van gambier, of serehgras, of coca, of met andere soortgelijke plantaardige afvalproducten, om het zoo verkregen mengsel tot briketten te persen; waarna de briketten, zoo noodig, matig worden verhit en overgeperst,

Klasse 12e, no. 3487, 5-5-19. Galvanische Metall-Papier-Fabrik-Actien-Gesellschaft te Berlijn. Vloeistofroer- of mengtoestel met leidingsranden, met dit kenmerk, dat deze leidingsranden zoodanig zijn aangebracht dat zij eventueel door verstelling in verticale richting of door omklapping zoodanig gesteld kunnen worden, dat ze slechts weinig onder de oppervlakte der vloeistof reiken.

Klasse 12e, no. 3488, 5-5-19. Galvanische Metall-Papier-Fabrik-Actien-Gesellschaft te Berlijn. Mengtoestel, waarbij de van een willekeurig roer-toestel voorziene ketel, door wanden in met elkaar communicerende ruimten verdeeld is, daardoor gekenmerkt, dat de ruimten door bepaalde stand, resp. vorm der wanden van ongelijken inhoud zijn, terwijl de dwarswanden bij den ketelwand van uitsnijdingen voorzien zijn.

Klasse 12e, no. 3955, 5-7-19. E. MÖLLER te Brackwede (Westfalen Duitschl.) Werkwijze voor het electrisch afscheiden van zwevende deeltjes uit isoleerende gassen en vloeistoffen en in het bijzonder uit gassen, onder

splitsing dezer gassen in deelstroomen, die alle de electricische behandeling ondergaan, onder gebruikmaking van lineaire, bijv. draadvormige of staafvormige ionisatieorganen, waarbij de verdeeling der electriciteit over die deelstroomen geschiedt door middel van gladde langgerekte en eventueel te spannen rechte ionisatieorganen, die volgens hunne lengterichting in vlakken liggen, die evenwijdig zijn met de, daarbij behorende afscheidingselectrodenoppervlakken, terwijl het nog ongereinigde gas (vloeistof) in een verzamelreservoir geleid kan worden, waaruit het in, bij voorkeur van elkaar gescheiden, ringvormige of cilindrische deelstroomen wordt gesplitst. 2. Werkwijze volgens conclusie 1, met trapsgewijze electricische behandeling van het gas in achter elkaar geplaatste afscheidingstrappen, waarbij de, achter elkaar geplaatste trappen groepsgewijze onafhankelijk van elkaar en bij voorkeur zoodanig worden ingesteld, dat in de eerste groepen de stroomsnelheid van het te behandelen gas (vloeistof) grooter is dan in de volgende, terwijl ook de electricische veldsterkte kan worden ingesteld, hetgeen zoodanig geschiedt, dat deze in de eerste groepen kleiner is dan in de volgende en bij voorkeur de stroomdichtheid in de eerste groepen kleiner is dan de laatste groepen. Deze wijzigingen van de stroomdichtheid worden o.a. bereikt door het aanbrengen van hulpelectrodenvlakken, waardoor de ionisatiestralen worden gericht. 3. Werkwijze volgens conclusie 1 waarbij de electricische lading der zwevende deeltjes geschiedt in een veld, waarin de afstand der elektroden grooter is, dan in het veld, waar de afscheiding plaats heeft. 4. Inrichting voor het toepassen der werkwijze volgens conclusie 1, waarbij de afscheidingselectroden bestaan uit een aantal in langs- en dwarsrijen, bij voorkeur verticaal boven of onder een verzamelreservoir opgestelde, cilindrische buizen waarin de ionisatieorganen centraal zijn aangebracht, terwijl hij tegen schadelijke invloeden van het electricische veld in de nabijheid der uiteinden van de elektroden beschermd worden door verbreeding of het naar buiten afronden der, als elektroden dienende buizen (buisvormig type, fig. 3 en 4) of wel doordat hunne uiteinder omhuld of van een verdikking zijn voorzien. 5. Inrichting voor de toepassing der werkwijze volgens conclusie 1, waarbij een aantal der rechte en zeer buigzame eventueel van trillingsdempers voorziene ionisatieorganen eventueel geplaatst in afzonderlijke raamvormige hulpelectroden van gelijknamige polariteit — in het midden tusschen rechte afscheidingsorganen van gelijke electricische potentiaal zijn aangebracht en evenwijdig daaraan verlopen. 6. Inrichting volgens conclusie 4 en 5 waarbij of de afstand tusschen de hulpelectroden vlakken (3b) en het diafragma (4) (bij het buisvormig type de afstand tusschen den ionisatiedraad (1) en het daarom heen geplaatste kokertje) of tusschen de hulpelectroden (3b, 3c enz.) en de afscheidingsorganen (2b, 2c enz.) zoodanig is gekozen, dat er een veiligheidsverkopering wordt gevormd.

Klasse 12e, no. 3956 5-7-19. E. MÖLLER te Brackwede (Westfalen). Werkwijze voor het electricisch afscheiden van zwevende deeltjes uit electricisch isoleerende gassen en vloeistoffen volgens het Unilateraal-systeem; waarbij de richting van den tusschen de elektroden (ionisatieorgaan en afscheidingsvlak) overgaanden electricischen stroom zoodanig gekozen wordt, dat het electricisch potentiaalverschil tusschen de elektroden hooger wordt dan de kleinste der beide grensspanningen, of wel de stroomsterkte van den tusschen de elektroden overgaanden electricischen stroom bij constant gehouden electricisch potentiaalverschil tusschen de elektroden de hoogste waarde bereikt. 2. Werkwijze volgens conclusie 1 voor fluida, zich gedragende als lucht, of fluida met overeenkomstige eigenschappen, daarin bestaande, dat voor de lading van het ionisatieorgaan negatieve electriciteit gekozen wordt. 3. Werkwijze volgens conclusie 1, daarin bestaande dat het verschil in grensspanning bepaald wordt door middel van een in het gas aangebrachten hulpvonkweg, die zoodanig is ingesteld, dat diens ontladingsgrens dicht onder de grens van de volkomen doorbraak der isolatie tusschen de elektroden gelegen is.

Klasse 12o, no. 3690, 27-5-19. Gesellschaft für Fabrikation und Vertrieb van Gummiwaaren „Bogatyr“ te Moskou (Rusland). Werkwijze voor het bereiden van pinakon uit aceton met behulp van amalgamen en de reactie, begunstigende stoffen, waarbij zink- of cadmiumamalgzaam gebruikt wordt

in tegenwoordigheid van kwikzouten of zouten van andere metalen met wisselende valentie.

Klasse 12p, no. 3914, 28-6-19. Compagnie Nationale de Matières Colorantes et de Produits Chimiques te Parijs. Verbetering der werkwijze voor de bereiding van indoxyl, zijn homologen en derivaten door behandeling van aromatische glycinen met een smelt van natrium- en kaliumhydroxyde, waaraan een water snel en krachtig ontleedende anorganische stof toegevoegd is, in tegenwoordigheid van ammoniakgas alleen of te zamen met anilinedampen, daarin bestaande, dat de reactie onder een druk van 6 à 10 atmosferen en bij een temperatuur van 180-210° C. verloopt.

Klasse 22i, no. 3828, 16-6-19. Aktiengesellschaft für chemische Produkte vormals H. SCHEIDEMANDEL te Berlijn. Werkwijze voor het vormgeven aan gelatineerende stoffen, daarin bestaande dat men bij afkoeling stollende oplossingen van gelatineerende stoffen in droppelvorm in daarmede niet of zoo goed als niet mengbare of er mee reagerende koelvloeistoffen brengt. 2. Werkwijze volgens conclusie 1, waarbij de koelvloeistof geheel of ten deele uit plantaardige, dierlijke of minerale oliën of vetten bestaat. 3. Werkwijze volgens conclusie 1 en 2, waarbij het soortelijk gewicht der koelvloeistof zoodanig op dat der in den vorm van vaste paarden te brengen oplossing van gelatineerende stof ingesteld wordt, dat het bij dezelfde temperatuur een weinig onder dat der oplossing ligt.

Klasse 26a, no. 3922, 29-6-19. Dr. R. NÜBLING te Stuttgart-Gaisburg en A. KRAUSS te Ludwigshafen a. Rh. Oveuinrichting voor het vergassen van het bij het zuiveren van afvalwater verkregen slijk.

Klasse 40a, no. 3847, 20-6-19. E. RUCK te Swansea, Wales. Retortenoven met op verschillende hoogte aangebrachte retorten en met gas- en luchtregeneratoren, waarbij kanalen zijn aangebracht voor den toevoer van gas en heete lucht naar het ondereinde van den oven in combinatie met hulpkanalen, die gas en heete lucht toevoeren boven de hoofd-toevoerkanalen en wel zoodanig, dat verbranding plaats heeft nabij de vooreinden der retorten.

Klasse 45a, no. 3783, 11-6-19. F. MINERVINI te Minervino Murge, Prov. Barie, Italie. Grondsteriliseerinrichting met gebruikmaking van stoom, bestaande uit een ploeg en voor den toevoer der injectoren uit bene daaraan terzijde van den ploegboom draaibaar en hellend aangebrachte injectorenverdeelinrichting, die voorzien is van twee stel diagonaal aangebrachte geleiders, één stel vaste aan den ploegboom bevestigde geleiders, die rechthoekig op de richting van den ploegboom naar beneden omgebogen zijn en een door de voorbeweging van den ploeg tusschen de vaste geleiders in werking gebracht schakelmechanisme. 2. Grondsteriliseerinrichting volgens conclusie 1, waarbij de stoominjectoren, bestaande uit een reeks geperforeerde evenwijdige pijpen, waarvan de gaatjes dor klokken beschermd zijn en twee evenwijdige door een veerenden beugel met rollenhanger verbonden toevoerbuizen met buigzame aansluitslangen. 3. Grondsteriliseerinrichting volgens conclusie 1, waarbij het schakelmechanisme voor het bij tusschenpoelen loslaten en ontspannen der injectoren bestaat uit één in den bodem grijpend gegroefd wiel, een krukas, een stangensysteem en een asje met vinger en nok, zoodanig, dat bij draaiing van het wiel, nok en vinger een heen- en weergaande beweging uitvoeren, zoodat telkens een injector bij het neergaan van den vinger losgelaten en door den druk van de nok tegen de veerinrichting van den beugel uiteengespreid wordt, waardoor hij in uitgespreiden toestand in de voor valt.

Klasse 45g, no. 3916, 28-6-19. R. v. D. GOOT te Sloten (Friesland). Verbetering aan de wrongelbewerkingsmachine.

Klasse 53e, no. 3915, 28-6-19. K. ERSLEV te Nijmegen. Werkwijze ter bereiding van kunstmelk voor de margarinebereiding of voor de consumptie, daarin bestaande, dat een geschikt proteïnehoudend plantaardig materiaal, hetwelk vet en bij voorkeur ook geschikte suikers en lecithine bevat, na doelmatige fijnmaking achtereenvolgens aan twee extracties wordt onderworpen n.l. ten eerste met een zoodanig vetextractiemiddel, dat het vet en daarmede ook vetzuren, slechtmakende vetsplittingsproducten en in

vet oplosbare kwalijkriekende en onaangenaam smakende producten (esters, aldehyden, ketonen enz.) volledig worden verwijderd en ten tweede met alcohol, waarop het bij de beide extracties niet opgeloste deel op, op zichzelf bekende wijze ter oplossing van de proteïne met een alkalische vloeistof wordt behandeld en aan de zoo verkregen oplossing het vooraf aan een raffineering ter verwijdering der bitterstoffen onderworpen residu van het alcoholisch extract, eventueel een deel van of al het geëxtraheerde vet, nadat dit vooraf geraffineerd is, en zoo noodig nog geschikte suikers, vreemd vet en dergelijke worden toegevoegd.

Klasse 55b, no. 3761. 8-6-19. H. B. LANDMARK te Drammen (Noorwegen). Werkwijze voor het neerslaan der organische stoffen uit sulfietloog door ontleding onder druk der in de loog aanwezige organische zwavel-zuurstofverbindingen door middel van een sterk zuur, dat zelf voor of gedurende de praecipitatie door oxydatie van het in de loog aanwezige SO_2 wordt gevormd, met dit kenmerk, dat voor de oxydatie geactiveerde zuurstof, resp. lucht, wordt gebezigd bij een druk van 7-12 atmosferen.

Klasse 80c, no. 3701. 29-5-19. D. J. HAGE te Beemster en D. HAGE te Putten (Gelderland). Verbeterde werkwijze en inrichting voor het branden van schelpkalk, daarin bestaande, dat de schelpen en de brandstof behandeld worden in één dunne laag van een gezamenlijke dikte van ten hoogste één meter op een vlakken, bij voorkeur hellend geplaatsten rooster.

Klasse 89c, no. 3938. 2-7-19. C. ASSELBERGS te Breda. Verbeterde werkwijze voor het carbonateeren van suikersappen, hierin bestaande, dat het met kalk behandelde, door middel van koolzuur onder druk in den stijgenden tak van meerdere, achter elkaar geschakelde, U-vormige leidingen opgevoerde sap gedeeltelijk uit een of meer dalende takken in den eersten teruggeleid wordt.

Vraag en aanbod.

Chemische producten enz.

Aangeboden: koperjoduur, terpinhydraat.

Gevraagd: kaliumnitriet, laurierolie, lycopodium, natriumnitriet, talk.

Brieven (met postzegel voor doorzending aan aanbieder of aanvrager) te richten tot den Hoofdredacteur.

Ingekomen verhandelingen.

D. H. WESTER, Bijdrage tot de biochemie van het soyaboonen-enzym (urease).

D. H. WESTER, Over het eigenaardige verloop van het ureolytische vermogen van een soyaboonen-extract door verwarming op 37° . (9^e phytochemische mededeeling).

Correspondentie.

J. te A. De Boekenlijst en de Tijdschriftenlijst worden beide opgenomen in deel III van het in Januari 1920 verschijnend Chemisch Jaarboekje. Zij hebben betrekking op ruim 60 bibliotheken hier te lande en vermelden ± 7000 boeken en ± 1600 tijdschriften.

K. te H. Te Haarlem bestaat, voor zoover ons bekend, geen Chemische Kring, wel te Amsterdam en te Leiden.

D. J. te A. Zie, behalve de U nu bekende literatuur over NICOLAS LEBLANC, vooral ook: A. PILLAS et A. BALLAND, Le chimiste Dizé; Paris, 1906, 268 blz.

J. te R. De volgende organisaties zijn ons bekend:

Vereeniging v. d. Nederl. Chemische Industrie; Nassaupl. 25, 's-Gravenhage.
 Verbond v. Nederl. Fabrikanten-vereën.; Nassauplein 36, 's-Gravenhage.
 Vereeniging v. Vernis- en Verf-fabrikanten en handelaren in Nederland; Ginnekenstr. 10, Breda.
 Vereeniging van Nederl. Toiletzeepfabrikanten, gevestigd te Utrecht, correspondentie: Levendaal 30/40, Leiden.
 Vereeniging v. Nederl. Loodwitfabrikanten te Rotterdam; brieven: Haven 57, Schoonhoven.
 Vereeniging van Fabrikanten van Zachte zeep; Parkstraat 4a, 's-Gravenhage.
 Vereeniging van Nederl. Parfumerieënfabrikanten; Burmanstr. 25, A'dam.
 Vereeniging v. Nederl. fabrikanten v. Wasproducten; Kr. Kerkstraat 44, Deventer.
 Vereeniging van Beetwortelsuikerfabrikanten in Nederland.
 Algemeene Technische Vereeniging van Beetwortelsuikerfabrikanten en Raffinadeurs.
 Vereeniging v. Suikerraffinadeurs in Nederland; Sarphatiestr. 1e, A'dam.
 Bond v. Nederl. Aziëfabrikanten; Keizersgracht 574, A'dam.
 De Nederl. Brouwersbond; Willemstraat 21, Eindhoven.
 Bond van Nederl. Brouwerijen; Keizersgracht 574, A'dam.

C. te A. Waarschijnlijk is bedoeld: „Les Matières Grasses”, organe scientifique et industrielle (administration et rédaction: 49, Rue des vinaigriers, Paris, Xme).

Ter bespreking is ontvangen:

K. ARNOLD, Repetitorium der Chemie; 15e Aufl., Leipzig, 1919, 626 blz.

Men wordt verzocht advertenties te zenden aan den uitgever van het Chem. Weekbl., den Heer D. B. CENTEN, 115 O.-Z. Voorburgwal, Amsterdam, en niet aan den redacteur.

Voor het gemak van hen, die nog op 't laaatst een aanwijzing willen geven betreffend overdrukjes, enz., zij medegedeeld, dat de drukker van het Chemisch Weekblad, de Heer C. DE BOER JR. te Helder, aan het telefoonnet is aangesloten (intercommunaal No. 50).

In verband met de samenstelling der proefaflevering (het voornummer) van het Chemisch Weekblad in zijn nieuwen vorm en de voorbereiding van den nieuwen jaargang van dat tijdschrift en dien van het Recueil des travaux chimiques des Pays-Bas, zullen ook eenigé beknopte afleveringen van het Chemisch Weekblad verschijnen en wordt voor den inhoud de toegevendheid der lezers ingeroepen.